

Aici, unde începe Patria

Este a treia intervenție a mea în problema păstrării sau distrugerii peisajului pitoresc sau mai corect ar fi *fața naturii* din jurul satului natal Horodiște, raionul Râșcani. Constat cu deosebită mândrie și satisfacție că lucrurile s-au schimbat de la prima mea intervenție. Consătenii mei au fost întotdeauna receptivi la schimbările care au loc în lume. M-am bucurat când, în anii de transformări sociale, consătenii mei au îmbrățișat calea democratizării. M-am bucurat că au fost receptivi la schimbările care au intervenit după destrămarea imperiului sovietic, susținând ideea de libertate și revenire la limba română, la grafia latină, lucruri care ne fuseseră luate cu forța. Acum mă bucur de faptul că au înțeles, fie și în ceasul al doisprezecelea, că trebuie să-și ia viața în propriile mâini. Totodată, mă miră faptul că au răbdat atâția ani în fruntea satului un escroc, un om căruia i-au fost străine interesele comunității, un om care a adus satului mai multe prejudicii, demonstrându-și incapacitatea de a gestiona treburile localității. Acordându-i de mai multe ori șansa de a îndrepta lucrurile, consătenii mei au înțeles că acest om fără virtute nu trăiește cu grijile satului și s-au ridicat împotriva nedreptăților pe care le-a comis, cerându-i demisia. Viața are legile ei. Dacă nu ești în ritm cu schimbările ce intervin, dacă nu ești atent la mișcările sufletești ale oamenilor, dacă nu simți cu inima relația om-timp-perspectivă, dacă ambițiile tale prevalează în fața necesităților umane ale colectivității – nu mai ai dreptul să fii primar...

Oamenii satului meu au înțeles, fie și în cel mai de pe urmă moment că primarul lor nu mai poate rămâne în post și la adunarea din 16 august, anul curent, i-au cerut să plece. Nu mai au încredere în el. Iar odată ce omul s-a compromis de atâtea ori, unicul lucru pe care îl are de făcut e să părăsească postul. Dar compromisuri a făcut mai multe: a înstrăinat de sat Răcovățul (un teritoriu de zeci de hectare de pământ și pășune), a înstrăinat Sărăturile (de asemenea un teritoriu destul de mare). Acum la rând urma să fie înstrăinate pentru aproape 30 de ani una dintre stâncile satului – teritoriu de circa 20 de hectare, acoperit cu pășune...

Încercarea de a înstrăina stânca pentru a fi organizată o carieră (SRL „Stânca Nord”) a început de la semnarea de către primar a unei decizii, fără a o trece prin Consiliul sătesc Horodiște, de dare în arendă a peste patru hectare de pământ în scopul deschiderii unei cariere de piatră. Inițial, domnul primar, Vasile Horodișteanu, falsificând documentul, aloca terenul pentru lucrări agricole. Aflând aceste lucruri, consătenii mei s-au revoltat și i-au cerut primarului să convoace o adunare generală. La această adunare oamenii au semnat împotriva deschiderii unei cariere de piatră. Despre acest fals al primarului au fost informați ministrul mediului și președintele Consiliului raional Râșcani, dl. Ion Parea. Dl. președinte Ion Parea a asigurat localnicii că lucrările vor fi oprite și că dacă oamenii nu vor carieră de piatră – ea nu va fi. Între timp, însă, domnia sa și-a schimbat macazul. În discuția pe care am avut-o la telefon pe 12 august curent, domnia sa a încercat să mă convingă că satul va avea de câștigat în urma deschiderii carierei. I-am spus atunci că ceea ce va „câștiga” satul vor fi exploziile neîntrerupte care

vor zdruncina pământul și casele oamenilor, dar mai ales praful care va acoperi întreg satul și teritoriile imense de pământ arabil pe care va fi imposibil de cultivat ceva. Unde mai pui că drumul de acces spre carieră trece prin mijlocul satului.

Pe 15 august mi-a parvenit de acasă copia Hotărârii judecătorei Râșcani, ședință judecătorească la care nu au fost invitați membrii Consiliului sătesc Horodiște. Ședința, impusă de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, a luat decizia ca falsă hotărâre a primarului din 30 septembrie 2013 să fie completată cu un nou alineat: „1.1. se acceptă modificarea destinației terenului cu numărul cadastral 7131105150, suprafața de 4.2030 ha, amplasat în extravilanul s. Horodiște, raionul Râșcani, cu înaintarea materialelor spre examinare Guvernului Republicii Moldova”. Astfel, 4 hectare de pământ agricol judecătorul Ion Rabei le-a transformat în 4 hectare de pășune, trimițând documentul spre aprobare Guvernului Republicii Moldova. Dar să ne întrebăm și să-l întrebăm și pe dl judecător Rabei: s-au sfătuit cu oamenii din sat? I-au întrebat dacă sunt de acord să li se facă o carieră de piatră care le-ar aduce doar necazuri?...

Într-un timp, lucrările la presupusa carieră au fost stopate grație materialelor publicate de revista „NATURA”, a demersurilor către oficialități din partea dl Alecu Reniță, președintele Mișcării Ecologice din Moldova, a intervenției Ministerului Mediului, a dl Ion Parea, președintele Consiliului raional Râșcani și a atitudinii clare a horodiștenilor și a unor oameni de bună credință. Dar reacția bandiților și a „hoților de piatră” n-a întârziat. Într-o noapte Primăria și Școala au fost atacate de oameni în cagule, aceștia spărgând ușile și luând bani din casa Primăriei și un computer de la școală, aparținând unui elev. Ceva mai târziu, la Primărie a sosit o scrisoare prin care lucrătorii și membrii consiliului local erau amenințați, dacă vor continua să apere interesele satului.

Aș vrea să amintesc aici și faptul că pe 30 iunie curent, satul a fost vizitat de către deputatul Mihail Solcan, membru al Partidului Democrat, căruia sătenii i-au relatat despre problema care îi frământa. Aflu zilele trecute că în timpul întâlnirii cu alegătorii o femeie i s-a adresat personal domnului deputat cu rugămintea să ajute la aplanarea conflictului și să pună capăt problemei deschiderii carierei de piatră. Nu știm l-au convins pe domnul deputat argumentele femeii referitor la neadmiterea distrugerii monumentelor naturii de pe moșia satului Horodiște. Cert este că cineva, o persoană din anturaj, fiind aproape de convorbitori, a auzit după ce femeia s-a depărtat, cum dl deputat îl lua la rost pe primar: nu-i poți închide gura acestei femei?... Aflând lucrul acesta, am rămas fără cuvinte. Mă întreb acum, pentru care lucru a sosit în sat deputatul? Să asculte pășul oamenilor, sau să-l ia la rost pe primar că nu le închide gura?... Adică, ce mai vor și aceștia? În loc să-l pună la respect pe primar că n-are grijă de sat, în loc să se adreseze Procurorului General, dl. Corneliu Gurin, și C.N.A. pentru a investiga cazul (cazurile) de abuz din partea primarului, domnia sa îi cere primarului să închidă gura oamenilor.

În ultima vreme, după decizia judecătorei Râșcani, „hoții de piatră” și-au intensificat acțiunile de intimidare și amenințare. Pe 13-14 august „hoții de piatră” au sosit la Horodiște și au început

măsurătorile, au îngrădit teritoriul. Cine i-a trimis, ne întrebăm, fiindcă ei au informat consătenii mei că **au sosit cu directivă de la Chișinău**. Când un consătean i-a rugat să îngăduie cu măsurătorile până când nu se vor clarifica lucrurile, unul dintre cei sosiți l-a amenințat.

Nu știm cum se vor încheia discuțiile și procesele de judecată pe marginea deschiderii sau închiderii pentru totdeauna a carierei de piatră de la Horodiște. Un lucru este cert: comunitatea locală, horodiștenii nu vor permite să fie distruse locurile pitorești, care sunt mândria satului. O spunem franc tuturor și sperăm să fim auziți și de conducerea țării: n-am vrea ca acest extraordinar defileu de la Horodiște, unul dintre cele mai frumoase din republică, să fie distrus, lipsind astfel Moldova și pe consătenii mei de un peisaj superb, de o adevărată perlă a naturii...

... De fiecare dată când sosesc acasă, opresc mașina pe culmea din preajma satului. Admir Crucea de la intrarea în sat, înălțată de un adevărat patriot și fiu al satului – judecătorul Ion Anton; admir Cihorul, care-și duce liniștit apele spre Prut; admir Stâncile, acești străjeri ce ocrotesc din trei părți satul și, la fel ca în copilărie, rostesc mai mult cu inima: bună ziua, satule! Am venit să mă umplu din nou de tine, de aerul tău dulce, de amintirea părinților, de frumusețea ta netrecătoare!.. Aici, acasă, timpul capătă altă substanță, rămânând tot atât de etern, ca și nemurirea. Aici intri de fiecare dată într-un spațiu al eternului, al nemărginirii, simțindu-te o părticică din toate câte sunt și fac să miște viața înainte. Ești parcă coborât dintr-o lume pe care nu o poți simți în altă parte. Este baștina ta, leagănul inimii care depozitează amintirile, întâmplările, istoria însăși. Fără acest suport ar însemna să nu mai ai Patrie. Or, Patria nu poate exista în sufletul și-n conștiința omului fără firele care-l leagă cu locul de baștină. Să ocrotim aceste fire de legătură. Să facem ca și copiii, nepoții, strănepoții noștri să se bucure de aceste frumuseți, să poată reveni acasă pentru a-și umple sufletul de lumina amintirilor, de bucuria întâlnirii cu copilăria... Să păstrăm pentru viitorime aceste locuri sfințite de Dumnezeu...

Vlad Zbârciog, scriitor

Revista NATURA, septembrie 2014